

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP CỬ NHÂN VĂN HÓA
Chuyên ngành: Quản lý Văn hóa

Đề tài:

**CÔNG TÁC TỔ CHỨC VÀ QUẢN LÝ LỄ HỘI
ĐỀN QUẢ SƠN XÃ BỒI SƠN, HUYỆN ĐÔ LƯƠNG,
TỈNH NGHỆ AN**

Giảng viên hướng dẫn : ThS. Trần Thục Quyên

Sinh viên thực hiện : Cao Thị Kim Long

Lớp : QLVH 8C. Khóa học 2007-2011

HÀ NỘI – 2011

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	5
2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	6
3. Mục đích nghiên cứu đề tài.....	6
4. Phương pháp nghiên cứu.....	6
5. Cấu trúc đề tài	6
CHƯƠNG I: KHÁI QUÁT LỄ HỘI ĐỀN QUẢ SƠN XÃ BỒI SƠN	
HUYỆN ĐÔ LƯƠNG TỈNH NGHỆ AN	7
1.1. Khái quát vùng đất Đô Lương và Bạch Ngọc.....	7
1.1.1. Đặc điểm địa lý – lịch sử, văn hóa – xã hội huyện Đô Lương	7
1.1.2. Đặc điểm địa lý - lịch sử, văn hóa - xã hội vùng Bạch Ngọc- xã Bồi Sơn.....	8
1.2. Khái quát lễ hội đền Quả Sơn xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An	5
1.2.1. Lịch sử lễ hội đền Quả Sơn xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An	10
1.2.2. Các lễ thờ tự của đền Quả Sơn, xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An	14
1.2.3. Diễn trình lễ hội Đền Quả Sơn, xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An.....	15
CHƯƠNG II: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC TỔ CHỨC VÀ QUẢN LÝ LỄ HỘI ĐỀN QUẢ SƠN XÃ BỒI SƠN HUYỆN ĐÔ LƯƠNG TỈNH NGHỆ AN	28
2.1. Quan điểm của Đảng với nhà nước đối với công tác tổ chức và quản lý lễ hội.....	28
2.2. Quan điểm của Đảng bộ huyện Đô Lương và uỷ ban nhân dân xã Bồi Sơn về chiến lược phát triển văn hoá	32
2.3. ý nghĩa và tầm vóc của lễ hội đền Quả Sơn trong tín ngưỡng tâm linh của nhân dân xứ Nghệ và nhân dân cả nước	33
2.3.1. Ý nghĩa của lễ hội Đền Quả trong tín ngưỡng tâm linh của nhân dân xứ Nghệ và nhân dân cả nước	33
2.3.2. Tầm vóc của đền Quả Sơn trong tín ngưỡng tâm linh của nhân dân xứ Nghệ và nhân dân cả nước	35

2.4.Thực trạng Công tác tổ chức và quản lý lễ hội Đền Quả Sơn	38
2.4.1.Công tác triển khai chỉ đạo	38
2.4.2.Công tác tổ chức lễ hội.....	40
2.4.3. Công tác quản lý lễ hội	43
CHƯƠNG III: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ TỔ CHỨC	
VÀ QUẢN LÝ LỄ HỘI ĐỀN QUẢ SƠN XÃ BỒI SƠN	
HUYỆN ĐÔ LƯƠNG, TỈNH NGHỆ AN	48
3.1. Đánh giá thực trạng công tác tổ chức và quản lý lễ hội đền Quả Sơn, xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An	48
3.1.1.Những mặt thuận lợi và ưu điểm.....	48
3.1.2. Những mặt khó khăn và hạn chế.....	50
3.2. Những định hướng về công tác tổ chức và quản lý lễ hội đền Quả Sơn, xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An trong những năm tới	52
3.3. Một số đề xuất nhằm phát huy tốt hơn các giá trị của lễ hội Đền Quả Sơn, xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An.....	54
3.3.1. Tuyên truyền, quảng bá về nội dung và giá trị của lễ hội Đền Quả	55
3.3.2.Chú trọng đào tạo đội ngũ cán bộ phục vụ công tác tổ chức và quản lý lễ hội	56
3.3.3. Tăng cường nguồn tài chính, cơ sở vật chất phục vụ cho lễ hội	57
3.3.4. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý các vi phạm trong lễ hội	57
3.3.5. Phân cấp tổ chức và quản lý một cách chặt chẽ, quy củ	59
3.3.6. Khôi phục một số trò chơi dân gian trong lễ hội	59
3.3.7. Tôn tạo và bảo vệ di tích Đền Quả và các công trình phụ trợ.....	59
KẾT LUẬN	61
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	62
PHỤ LỤC	59

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Nghệ An mảnh đất của những lễ hội cổ truyền như: lễ hội đền Công, lễ hội làng Vạn Lộc, lễ hội Làng Sen, lễ hội Hang Bua, lễ hội Xàng Khan, lễ hội Vua Mai, lễ hội Đền Cờn, đền Bạch Mã, đền Quả Sơn, đền Đức Hoàng, đền Cựa Rào...

Lễ hội đền Quả Sơn là một trong những lễ hội lớn vào loại bậc nhất ở Nghệ An. Lễ hội được diễn ra trong 3 ngày 19, 20 và 21 tháng giêng âm lịch hàng năm để tưởng nhớ tới công đức của Uy Minh Vương Lý Nhật Quang – vị danh tướng, danh thần của vương triều Lý đã có công lớn trong việc bảo quốc an dân, củng cố nền độc lập, thống nhất đất nước ở thế kỷ XI (1039 – 1055). Đây là lễ hội dân gian đặc sắc, hấp dẫn và mang nhiều ý nghĩa nhân văn, thể hiện tinh thần đạo lý truyền thống “Uống nước nhớ nguồn”, làm sống động tinh thần thượng võ cùng những thuần phong mỹ tục của nền văn hoá dân gian. Lễ hội nhìn chung được tổ chức chu đáo, phát huy các giá trị truyền thống đồng thời với việc tiếp thu và vận dụng những giá trị mới của thời đại, lễ hội đã góp phần rất lớn trong việc đáp ứng nhu cầu tâm linh của nhân dân và nhiều du khách thập phương. Tuy nhiên, do chưa được nghiên cứu kỹ càng và nghiêm túc nội dung và diễn trình lễ hội cổ truyền nên trong quá trình phục dựng vẫn còn nhiều sai sót, các đặc điểm của lễ hội chưa được khai thác và thể hiện.

Nhằm bảo vệ các giá trị đa dạng về lịch sử, văn hoá của lễ hội góp phần bảo tồn di sản văn hoá dân tộc trong xu thế toàn cầu hoá ngày càng sâu sắc và toàn diện hiện nay. Là sinh viên khoa Quản lý Văn hoá - Nghệ thuật và cũng là một cán bộ quản lý văn hoá trong tương lai, em đã chọn đề tài “ *Công tác tổ chức và quản lý lễ hội đền Quả Sơn ở xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An*” làm đề tài khoá luận của mình. Với mong muốn tìm hiểu, nghiên cứu và khảo sát thực tế về Đền Quả và Lễ hội Đền Quả để tỏ lòng tri ân,

ngưỡng vọng với công lao to lớn của Uy Minh Vương - Lý Nhật Quang. Đi sâu vào nghiên cứu công tác tổ chức và quản lý lễ hội Đền Quả để tích lũy kinh nghiệm cho công tác sau này.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

– Đối tượng nghiên cứu: *Công tác tổ chức và quản lý lễ hội đền Quả Sơn*

– Phạm vi nghiên cứu: *Công tác tổ chức và quản lý lễ hội đền Quả Sơn ở xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An từ năm 2007 - 2010.*

3. Mục đích nghiên cứu đề tài

Mục đích của việc nghiên cứu đề tài “*Công tác tổ chức và quản lý lễ hội Đền Quả Sơn xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An*” trước hết là tôn vinh và tri ân đối với vị thánh Uy Minh Vương Lý Nhật Quang - vị tri châu xứ Nghệ. Qua công trình này để những ai quan tâm về lễ hội Đền Quả thấy được tầm vóc to lớn và sự linh thiêng cũng những giá trị tâm linh của lễ hội. Việc đi sâu vào nghiên cứu công tác tổ chức và quản lý lễ hội để tích lũy kinh nghiệm phục vụ cho công tác sau này.

4. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài này đã sử dụng một số phương pháp nghiên cứu sau:

- Điền dã, thực tế
- So sánh đồng đại, lịch đại
- Phân tích, tổng hợp.

5. Cấu trúc đề tài

Ngoài phần mở đầu và kết luận khoá luận gồm có 3 chương:

Chương I: Khái quát về lễ hội đền Quả Sơn, xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An

Chương II: Thực trạng công tác tổ chức và quản lý lễ hội đền Quả Sơn, xã Bồi Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An

Chương III: Giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức và quản lý Lễ hội đền Quả Sơn, xã Bồi Sơn, Huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đào Duy Anh, *Đại Việt sử ký toàn thư* (toàn tập), (2009), hiệu đính, Nxb Văn học Hà Nội
2. Nguyễn Khắc Chấn (bản dịch), *Quả Sơn từ, linh thần sự tích* (Sự tích thần đền Quả Sơn)
3. *Quả Sơn từ bi ký* (Bài ghi ở bia đền Quả Sơn) (ngày 22 tháng 4 năm Vĩnh Thọ thứ tư, tức 1661 dưới triều chúa Trịnh Căn), do Nguyễn Tài Căn dịch và Hoàng Hữu Yên viết tiêu dẫn cùng chú thích.
4. Ninh Viết Giao, *Tục thờ thần và thần tích Nghệ An*, Sở Văn hóa thông tin Nghệ An, Vinh, 2000
5. Ninh Viết Giao, *Truyện kể dân gian xứ Nghệ (tập 1)*, NXB Nghệ An, 1993
6. *Đại Nam nhất thống chí* (tập 2) (1992), Nxb Thuận Hóa – Huế
7. *Đền Quả Sơn, sự tích – đền miếu, lễ hội* Năm 1998, Nxb Nghệ An phát hành
8. *Truyền thuyết dân gian vùng Bạch Đằng về cái chết và sự hiển thánh của Uy Minh vương*, Nxb Nghệ An
9. *Quản lý lễ hội và sự kiện*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội
10. *Khâm định Việt sử thông giám cương mục* (1998), (chính biên), quyển 3, Nxb GD – Hà Nội
11. *Uy Minh vương Lý Nhật Quang với Nghệ An*, Nxb Hà Nội.
12. *Việt điện u linh* (1972), Nxb Văn học, Hà Nội